

Uddannelsesspecifikt fag

Grundforløbets 2. del

Målrettet Social- og sundhedshjælperuddannelsen

Gældende for hold, der er starter efter 1. januar 2017

Indhold

Vejledende uddannelsestid.....	3
Fagets formål og profil.....	3
Fagets formål.....	3
Fagets profil.....	3
Faglige mål og fagligt indhold.....	4
Faglige mål.....	4
Certifikater, eleven gennem undervisning i dette fag skal have opnået.....	5
(evt. have opnået kompetence svarende til):.....	5
Fagligt indhold.....	5
Tilrettelæggelse.....	6
Didaktiske principper.....	6
Arbejdsformer.....	6
Samspil med andre fag.....	6
Den konkrete tilrettelæggelse af undervisningen i faget.....	6
Dokumentation.....	7
Evaluerings og bedømmelse.....	7
Løbende evaluering.....	7
Afsluttende standpunktsbedømmelse.....	7
Afsluttende prøve.....	7
Eksaminationsgrundlag.....	8
Bedømmelsesgrundlag.....	8
Bedømmelseskriterier.....	8

Vejledende uddannelsestid

12 uger

[\(Tilbage til indhold\)](#)

Fagets formål og profil

Fagets formål

Formålet med faget er, at eleven udvikler kompetence til at vælge og anvende uddannelsens anerkendte metoder til at løse arbejdsopgaver i konkrete og overskuelige praktiske sammenhænge. Endvidere er det formålet, at eleven udvikler kompetence til at indgå i og dokumentere arbejdsprocesser, der er typiske for uddannelsen. Eleven lærer at anvende eksisterende faglig dokumentation.

Eleven lærer gennem praktisk metodelære at forstå og anvende relevante arbejdsmetoder. Tilegnelse af uddannelsesspecifikke metoder er genstanden for undervisningen. Eleven skal kunne anvende forskellige arbejdsprocesser og arbejdsmetoder og kunne vælge hensigtsmæssige metoder. Eleven kan anvende almindeligt anerkendte værktøjer inden for uddannelsen.

Eleven lærer at beskrive og evaluere egne arbejdsprocesser gennem løsning af grundlæggende praktiske problemstillinger i forhold til uddannelsen. Eleven lærer at forstå og anvende faglig dokumentation og faglig kommunikation til at præcisere, erkende og evaluere egen faglig læring. Eleven udvikler kompetence til at kunne anvende fagudtryk og forstå almindeligt anvendte faglige begreber. Tilegnelse af faglige udtryk og begreber giver eleven grundlag for at kommunikere med andre fagpersoner om løsning af faglige problemstillinger.

Eleven udvikler kompetence til at arbejde innovativt i grundlæggende og relevante arbejdsprocesser.

Eleven lærer om innovationsprocesser gennem praktiske projekter. Faget skal give eleven grundlag for at overveje og vurdere nye idéer og alternative muligheder for opgaveløsning i relevante undervisningsprojekter.

Eleven udvikler kompetence til at tilrettelægge og følge en arbejdsplan og lærer at samarbejde med andre om løsning af praktiske opgaver. Eleven lærer at udføre den nødvendige koordinering af de enkelte elementer i en arbejdsproces.

Fagets profil

Eleven skal i arbejdet med faget opnå den viden, de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for at starte på hovedforløbet til Social- og Sundhedsuddannelserne. For at sikre, at eleven opnår de nødvendige færdigheder i at anvende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver, arbejdes der med praktiske øvelser, rollespil, cases eller gruppearbejde med udgangspunkt i emner fra praksis. Faget tilrettelægges således, at eleven gives mulighed for at opnå de kompetencemål, der er opstillet af det faglige udvalg for at blive optaget på hovedforløbet.

I faget vil eleven blive introduceret til arbejdet som professionel omsorgsudøver. Der er fokus på, hvad det vil sige at arbejde i social- og sundhedssektoren, med de pligter og rettigheder som det medfører. Eleven lærer hvordan kroppen er opbygget og fungerer, hvilket danner basis for, at eleven får indsigt i de forskellige livsstilssygdommes symptomer. Samtidig opnår eleven viden

om, hvordan vores livsstil påvirker vores alderdom. I de uddannelsesspecifikke fag arbejdes der ligeledes med, hvordan man yder fysisk og psykisk omsorg for mennesker, der er ramt af funktionsnedsættelser, når de skal have hjælp til personlig pleje. Eleven får viden om, hvordan infektioner opstår og hvordan man undgår at smitte andre.

Eleven vil blive introduceret for fagsproget og vigtigheden af dette i samarbejdet med andre faggrupper. Eleven arbejder desuden med at kunne støtte borgeren i at bruge IT i det digitale Danmark. Eleven arbejder med at forstå borgernes baggrund for således, at hjælpe ham med at finde muligheder og motivation for, at holde sig aktiv og selvhjulpne med fokus på borgerens livskvalitet. I faget arbejder eleven med hvordan han/hun yder fysisk omsorg efter borgerens ønsker. Desuden introduceres eleven til, hvilke velfærdsteknologiske hjælpemidler der kan bruges.

I det uddannelsesspecifikke fag arbejdes der med, hvordan man kan opnå livsstilsændringer og hvilke faktorer, der har indflydelse på vores livsstil (KRAM-faktorer: Kost, Rygning, Alkohol og Motion) og hvordan eleven understøtter sundhedsfremmende aktiviteter hos borgeren. I faget arbejdes der med at bruge kroppen korrekt for at forebygge arbejdsskader, herunder også brugen af hjælpemidler og regler for sikkerhed på arbejdspladsen. Eleven arbejder med at planlægge og udføre sit arbejde hensigtsmæssigt under de givne rammer.

Faget sætter fokus på det professionelle samarbejde med andre faggrupper, om at løse opgaverne hos borgerne på baggrund af en forståelse for borgerens kultur samt inddragelse af borgeren og hans netværk. Samtidig arbejdes der med de psykologiske og sociologiske processer, såsom normer, traditioner og kultur, som er en del af menneskers samspil med hinanden.

Anvendelsen af fagsproget og dets betydning for videregivelse af information, både mundtligt og skriftligt, f. eks. i elektroniske kommunikationsredskaber, arbejdes der også med i det uddannelsesspecifikke fag.

Faglige mål og fagligt indhold

[\(Tilbage til indhold\)](#)

Faglige mål

Eleven skal have grundlæggende viden på følgende områder:

- Social- og sundhedsvæsnets opbygning og faggruppens placering heri (2.1).
- Rettigheder og pligter som fagperson i et ansættelsesforhold på social- og sundhedsområdet (2.2).
- Grundlæggende pædagogisk teori, herunder faktorer der fremmer eller hæmmer motivation for egenomsorg samt kendskab til metoder til vejledning og guidning (2.3).
- Kroppens opbygning, dens organsystemer og basale funktioner (2.4).
- Hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme, herunder KOL, diabetes, demens og hjerte-kar lidelser (2.5).
- Kost og motions betydning for fysisk og psykisk velvære (2.6).
- Omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, under hensyntagen til etik, borgerens intimsfære og blufærdighed (2.7).
- Kendskab til metodiske tilgange i faggruppens udøvelse af faget (2.8).
- Sundhedsfaglig dokumentation og ansvar herfor (2.9).
- Arbejdsrelaterede digitale og velfærdsteknologiske hjælpemidler (2.10).

- Gældende ergonomiske principper ved personlig og praktisk hjælp med og uden hjælpemidler (2.11).

Eleven skal have færdigheder i at anvende følgende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver under overholdelsen af relevante forskrifter:

- Normalt forekommende arbejdsredskaber, hjælpemidler og velfærdsteknologi (3.1).
- Yde omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse under hensyntagen til borgens helbredstilstand og intimsfære (3.2).
- Professionelt fagsprog og kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde (3.3).
- Brancherettet informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling (3.4).
- Sortere vasketøj og affald samt udvælge relevante hudplejemidler og rengøringsmidler (3.5).
- Hygiejniske retningslinjer og afbrydelse af smitteveje (3.6).
- Demonstration af hvordan man indretter arbejdspladsen og bruger sin krop under hensyntagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige og ergonomiske regler (3.7).

Eleven skal have kompetence til på grundlæggende niveau at kunne:

- Forklare borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri (4.1).
- Forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv (4.2)
- Forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter (4.3).
- vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgere i kontakten med det digitale Danmark (4.4).
- Møde borgere og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen (4.5).
- Udvide motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger (4.6).
- Udøve jobfunktionen under hensyntagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper (4.7).

Certifikater, eleven gennem undervisning i dette fag skal have opnået

(evt. have opnået kompetence svarende til):

Eleven skal have opnået følgende certifikater eller lignende :

- Kompetencer svarende til "Førstehjælp på erhvervsuddannelserne", efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.
- Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.

Fagligt indhold

[\(Tilbage til indhold\)](#)

Faget indgår tværfagligt sammen med grundfagene dansk og naturfag i fem forskellige temaer.

Tilrettelæggelse

Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i erhvervsfaglige emner og problemstillinger, således at eleven udfordres fagligt i emner knyttet til den valgte uddannelse. Undervisningens bærende element er faglige eksperimenter, cases og værkstedsarbejde. Digitale medier skal inddrages, hvor det er relevant, og hvor det støtter elevens målopfyldelse.

Undervisningen tilrettelægges på grundlag af anvendelsesorienterede faglige problemstillinger. Det problemorienterede, induktive og kollaborative undervisningsprincip har en central plads i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal tilrettelægges med fokus på elevens undersøgende, eksperimenterende og reflekterende praksis. Undervisningen skal støtte elevens indlæring på tværs af fag, understøtte elevens faglige nysgerrighed.

Undervisningen tilrettelægges så den understøtter elevens faglige progression og medvirker til at udvikle elevens faglige og personlige identitet.

Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges helhedsorienteret og praksisbaseret med anvendelse af varierede arbejdsformer, der styrker elevens læring. Digitale medier og værktøjer inddrages.

Undervisningen organiseres om cases og projekter, der fremmer innovativ refleksion og opgaveløsning. I undervisningen anvendes forskellige arbejdsformer, der vælges i forhold til uddannelsens erhvervsfaglige karakteristika, samspil mellem fag og styrkelse af elevens læring.

Samspil med andre fag

Undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag tilrettelægges i sammenhæng med undervisningen i de øvrige fag i grundforløbets 2. del.

Den konkrete tilrettelæggelse af undervisningen i faget

Undervisningen tager udgangspunkt i praktiske arbejdsopgaver og -processer på et grundlæggende niveau inden for faget. Der arbejdes med praktiske øvelser, rollespil, cases eller gruppearbejde med udgangspunkt i emner fra praksis. Der anvendes praksisnære øvelser, fx rollespil og forum-teater, SOSU-Skills: små værksteder/workshops, hvor eleverne skal samarbejde om løsning af opgaver, så eleverne får trænet deres kommunikative og problemløsende færdigheder. Undervisningen organiseres omkring cases og projekter, der fremmer refleksion og opgaveløsning. Der er fokus på tværfagligheden ved at der inddrages flere forskellige fag og evt. andre hold. Digitale medier inddrages, så de støtter elevens målopfyldelse f.eks. små elevproducerede film om faglige problemstillinger/opgaver.

Der arbejdes med simulering af små situationer fra praksis, som indeholder forskellige etiske og sundhedsmæssige problemstillinger. Opgaveløsningen skal gerne inddrage de andre fag på tværs, for at give helhed i uddannelsen. Undervisningen tilrettelægges tværfagligt, i forskellige temaer hvori grundfagene dansk og naturfag indgår. Grundfagene støtter op om elevens opnåelse af kompetencemålene i det uddannelsesspecifikke fag, og danner samtidig grundlag for målopfyldelse i grundfagene.

Dokumentation

Eleven udarbejder dokumentation af forskellige og relevante processer og produkter, f.eks. temaopgaver, synopsis, port folio, eller anden faglig dokumentation. I dokumentationen kan der indgå et fagligt produkt.

Evaluering og bedømmelse

[\(Tilbage til indhold\)](#)

Løbende evaluering

Eleven skal i løbet af undervisningen opnå en klar opfattelse af fagets mål samt af egne udfordringer og egne handlemuligheder i forhold til at kunne opfylde målene. Dette skal ske gennem individuel vejledning og feedback i forhold til de læreprocesser og produkter, som indgår i undervisningens aktiviteter. Desuden inddrages aktiviteter, som stimulerer den individuelle og fælles refleksion over udbyttet af undervisningen. Grundlaget for evalueringen er de faglige mål.

Afsluttende standpunktsbedømmelse

Der gives en afsluttende standpunktskarakter efter 7-trins skalaen. Standpunktskarakteren udtrykker elevens opfyldelse af fagets mål.

Afsluttende prøve

Ved afslutningen af undervisningen afholdes en prøve, grundforløbsprøven. Det er prøvens formål at bedømme elevens kompetence til at kunne vælge og anvende grundlæggende faglige metoder og redskaber til at løse en enkel faglig opgave og begrunde sine valg.

Opgaven skal være praktisk funderet, men behøver ikke at bestå af en praktisk udført opgave. Prøven bedømmes bestået/ ikke bestået.

Eleven medbringer bøger og andet materiale udleveret i undervisningen samt egne noter. Skolen fastsætter, hvilke digitale læremidler eleven har adgang til under prøven.

Eksaminationens varighed:

Ved 2 elever:

Varighed 1 time inkl. 10 min. votering.

Ved 3 elever:

Varighed 1,5 time inkl. 15 min. votering

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er den udtrukne case og elevernes udarbejdede disposition. Elevernes fremlæggelse under prøven skal indeholde et digitalt element af maksimalt 2-3 minutters varighed pr. elev i gruppen.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er den mundtlige og praktiske præstation ved prøveafholdelse. Eleven bedømmes ud fra:

- Elevens mundtlige præstation.
- Elevens praktiske udførelse og færdigheder med faglige begrundelser
- Om den pædagogiske målgruppe er i centrum og om handlingerne begrundes med teori.
- Om eleven selv kan vægte, hvilke mål der er relevante at bruge i forhold til den konkrete case.
- Om alle relevante mål inddrages på relevant vis.

Det er eksaminators pligt at sikre, at alle relevante mål inddrages i eksaminationen. Det er den samlede helhedsvurdering, der kommer til udtryk i bedømmelsen.

Bedømmelseskriterier

[\(Tilbage til indhold\)](#)

Kompetencemål 1	Karakter	Bedømmelseskriterier
Forklare borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri	Bestået	Eleven kan forklare borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri
	Ikke bestået	Eleven kan ikke forklare borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri

Kompetencemål 2	Karakter	Bedømmelseskriterier
Forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv	Bestået	Eleven kan forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv
	Ikke bestået	Eleven kan ikke forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv
Kompetencemål 3	Karakter	Bedømmelseskriterier
Forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter	Bestået	Eleven kan forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter
	Ikke bestået	Eleven kan ikke forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter
Kompetencemål 4	Karakter	Bedømmelseskriterier
Vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgeren i kontakten med det digitale Danmark	Bestået	Eleven kan vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgeren i kontakten med det digitale Danmark
	Ikke bestået	Eleven kan ikke vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske

		hjælpe midler samt vejlede og støtte borgeren i kontakten med det digitale Danmark
Kompetencemål 5	Karakter	Bedømmelseskriterier
Møde borgeren og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen	Bestået	Eleven kan møde borgeren og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen
	Ikke bestået	Eleven kan ikke møde borgeren og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen
Kompetencemål 6	Karakter	Bedømmelseskriterier
Udvide motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger	Bestået	Eleven kan udvide motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger
	Ikke bestået	Eleven kan ikke udvide motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger
Kompetencemål 7	Karakter	Bedømmelseskriterier
Udøve jobfunktionen under hensyntagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper	Bestået	Eleven kan udøve jobfunktionen under hensyntagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper
	Ikke bestået	Eleven kan ikke udøve jobfunktionen under hensyntagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper